

РЕШЕНИЕ

№ 295

гр. София, 19 януари 2018 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, първо наказателно отделение, в открито съдебно заседание на осми декември две хиляди и седемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: НИКОЛАЙ ДЪРМОНСКИ

ЧЛЕНОВЕ: РУМЕН ПЕТРОВ

ХРИСТИНА МИХОВА

при участието на секретаря МИРА НЕДЕВА и прокурора от ВКП А. ЛАКОВ изслуша докладваното от съдия Христина Михова наказателно дело № 1137 / 2017 година и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството пред ВКС е образувано по касационна жалба на подсъдимия Д. Б. А., подадена от защитника му – адвокат Т. Д., срещу въззивна присъда №183/ 26.08.2016 год., постановена по ВНОХД № 44/2016 год. по описа на Окръжен съд – гр. Бургас. В жалбата се твърди наличието на всички касационни основания по чл. 348, ал.1, т.1- т. 3 от НПК. Прави се искане за отмяна на въззивната присъда и оправдаване на подсъдимия по повдигнатото му обвинение по чл. 311, ал.1 от НК.

В съдебно заседание пред Върховния касационен съд защитникът поддържа жалбата на подсъдимия и пледира за нейното уважаване.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура е на становище, че жалбата е неоснователна и не следва да бъде уважена.

Подсъдимият Д. А. поддържа жалбата и моли да бъде оправдан.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД, първо наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните, в рамките на правомощията си по чл. 347 от НПК, намери за установено следното:

С присъда № 17, постановена на 07.12.2015 год. по НОХД № 246/ 2015 год. по описа на Карнобатския районен съд, подсъдимият Д. А. на основание чл. 304 от НПК е признат за невиновен по повдигнатото срещу него обвинение за извършено престъпление по чл. 311, ал.1 от НК.

По протест на Районна прокуратура - Карнобат с искане за осъждане на подсъдимия, в Окръжен съд – гр. Бургас е образувано ВНОХД № 44/2016 год. С присъда № 183, постановена на 26.08.2016 год. по същото дело, подсъдимият Д. Б. А. е признат за виновен в това, че на 07.03.2011 год. в [населено място], [област], в качеството си на длъжностно лице - член на комисия за периодични технически прегледи - „диагностик на МПС“ при [фирма], [населено място], в кръга на службата си съставил официални документи – Протокол за технически преглед за техническа изправност на ППС №[номер] от 07.03.2011 год. и Карта за допълнителен преглед на автобус за превоз на пътници от 07.03.2011 год., в които удостоверил неверни обстоятелства, а именно, че автобус „мерцедес 0303“ с рег. [рег.номер на МПС] е преминал технически преглед на 07.03.2011 год. от 16.00 до 16, 45 часа в пункта на [фирма] [населено място], без автобусът да е представен за технически преглед на посочените дата и място, с цел да бъдат използвани тези документи като доказателство за тези обстоятелства, поради което и на основание чл. 311, ал.1, вр. с чл. 54 от НК е осъден на една година лишаване от свобода, изпълнението на което е отложено за изпитателен срок от три години, считано от влизане на присъдата в сила, както и на лишаване от право да заема длъжността „Член на комисия за извършване периодичен преглед за проверка на техническата изправност на ППС“ за срок от една година, считано от влизане на присъдата в сила.

Касационната жалба срещу присъдата на Окръжен съд – гр. Бургас е допустима, тъй като е подадена срещу съдебен акт от кръга на посочените в разпоредбата на чл. 346 от НПК и от лице, което има право на това.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

В касационната жалба декларативно се твърди наличието на всички касационни основания по чл. 348, ал.1, т.1 - т. 3 от НК, без да се сочат конкретни данни, които ги подкрепят. В писменото допълнение към жалбата и в съдебното заседание пред ВКС се развиват доводи единствено за допуснато нарушение на материалния закон, поради което настоящият съдебен състав намира, че дължи отговор само на тях.

Защитата претендира, че въззивният съд е допуснал нарушение на материалния закон, като неправилно е приел, че подсъдимият е имал качеството „длъжностно лице“ по смисъла на чл. 93, т.1, б. „б“ от НК и че в това си качество е осъществил деянието по чл. 311 от НК.

Несъмнено, субект на престъплението по чл. 311 от НК, т.нар. лъжливо документиране, може да бъде само длъжностно лице по смисъла на чл. 93, т.1, б. „а“ и б. „б“ от НК. За да е съставомерно деянието по чл. 311, ал.1 от НК, основно изискване на закона е официалният документ да е издаден от компетентното да издава такива документи длъжностно лице и то в кръга на неговата служба.

Законовата дефиниция за „длъжностно лице“ е дадена в разпоредбата на чл. 93, т.1, б. „а“ и б. „б“ от НК. Поради многообразието на длъжностите и извършваната работа Върховният съд на Република България и Върховният касационен съд последователно в няколко свои тълкувателни решения и постановления са извели основните признаци, които следва да са налице, за да отговаря субектът на законовата дефиниция за „длъжностно лице“. Основополагащи за съдебната практика в тази насока са ТР № 73 /1974 год. на ОСНК на ВС и ППВС №3/1970 год., допълнени и доразвити с ТР № 2/2011 год. на ОСНК на ВКС.

Съгласно указанията на ТР №73/1974 г. на ОСНК на ВС, въпросът дали даден субект е длъжностно лице се решава въз основа на преценка на всички обстоятелства по делото и закона. Според същото тълкувателно решение изпълнението на службата или работата е необходимо да е възложено на длъжностното лице, при условията и по реда, установени в закон, правилник, устав, наредба и др., което може да бъде извършено с назначение, избор, трудов договор, чрез овластяване от надлежен орган, по силата на разпореждане на властта и др. Длъжностното лице следва да изпълнява основни, съществени задачи и функции на съответното звено от държавния или обществен апарат,

респективно в частния сектор. То трябва да е включено в организационната структура на държавните органи или обществени организации, на юридическото лице, кооперацията или едноличния търговец съгласно установения щат и да осъществява своите правомощия и задължения от името и за сметка на съответното звено от държавния и обществен апарат, или от частния сектор, ангажирайки го пред други звена на държавните органи и обществени организации по вертикална и хоризонтална линия, пред стопански субекти, пред други длъжностни лица и пред гражданите, във връзка с изпълняваната от него служба или работа / реш. № 374 от 2015 год. по н.д. № 1107/2015 год. на ВКС, НК, III н.о.; реш. № 152/2014 г. по н.д. № 302/2014 г., ВКС, НК, III н.о./.

Ръководната работа по смисъла на чл. 93, т.1, б. „б“ от НК, съгласно ТР № 73/74 год. на ОСНК на ВС, се изразява в стопанско – разпоредителна, организационно - ръководна или организационно - възпитателна дейност, която ангажира волята на повече лица при отправянето на задачите или при изпълнението им, като длъжностното качество на лицето, не се променя от обстоятелството, че в някои случаи при вземане на решения то действа в колективен орган. От мотивите на ТР № 2/2011 год. на ОСНК на ВКС се извежда заключението, че ръководна дейност, характеризираща този, който я извършва като „длъжностно лице“ е и тази, свързана с осъществяването на публични функции - такива, които са изцяло прерогатив на държавата и които тя по силата на изричен закон е делегирала /възложила/ на физически или юридически лица, извън структурата на държавните органи. В Решение № 10/1994 год. на Конституционния съд на Република България, а също и Решение № 3/2000 г. на КС на РБ, е прието, че на граждански сдружения могат да се възлагат известни държавни функции, които по дефиниция се упражняват само от държавни органи, като това следва да стане със закон, тъй като единствено Народното събрание може да прави преценка допустимо и обществено оправдано ли е такова възлагане. Според същото решение, на законово ниво трябва да се регулират точно и ясно характерът и обемът на възлаганите функции, както и изискванията към сдруженията, на които те ще се възлагат.

Съгласно чл. 1 от Закона за движение по пътищата /ЗДвП/, цел на държавата е да се опазят живота и здравето на участниците в движението по пътищата, имуществото на юридическите и физическите лица, както и

околната среда от замърсяването от моторните превозни средства. В изпълнение на тази цел държавата извършва ръководна дейност по осъществяването на контрол върху техническата изправност на превозните средства. Със закон /съгласно разпоредбата на чл. 148, ал.2 от ЗДвП/ тази дейност държавата възлага на физически и юридически лица, регистрирани по Търговския закон или по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, както и на лица, регистрирани по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство. Определянето на конкретните ФЛ и ЮЛ, съгласно чл. 148, ал.2 от ЗДвП, е предоставено в компетентност на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или на упълномощено от него длъжностно лице, който издава разрешение за извършване на периодични прегледи на техническата изправност на ППС. В разпоредбите на чл.148 – чл. 148б от ЗДвП са регламентирани условията и реда за издаване на разрешенията, изискванията към ФЛ и ЮЛ, искащи разрешение, както и към председателите на комисиите и техническите специалисти, които физически ще осъществяват прегледите. Подробната регламентация на условията, на които лицата следва да отговарят като образование и квалификация, включването им в специални регистри, изискванията към пунктовете за технически преглед, редът, по който ще се извършват прегледите, документите, които следва да бъдат издавани във връзка с него и др., съгласно чл. 147, ал.1 от ЗДвП, се съдържа в Наредба № 32/05.08.1999 год. за периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства /отм./, издадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Съобразно чл. 11 от Наредба № 32/05.08.1999 г. / в редакцията ѝ към 2011 год./, неразделна част от разрешенията за извършване на технически прегледи е списъкът на техническите специалисти, които ще ги осъществяват. За да бъдат одобрени и включени в списъка е задължително, техническите специалисти да работят по трудов договор, сключен с ФЛ или ЮЛ, искащи разрешението. Те следва да отговарят и на специални изисквания, свързани с тяхното образование и квалификация, посочени в Наредба № 32/05.08.1999 г. След издаване на разрешението за извършване на технически прегледи, Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ към Министерство на транспорта, съгласно чл.148, ал. 9 от ЗДвП и чл. 26 от Наредба № 32/05.08.1999 г., води в регистри лицата,

които са го получили и техническите специалисти, които ще осъществяват физически техническите прегледи. В съответствие с разпоредбата на чл. 31 от същата наредба, / както и съобразно чл. 147, ал.7 от ЗДВП/ периодичният преглед се извършва от комисия от трима технически специалисти / посочени в списъка към разрешението/ и назначени със заповед на лицето, получило разрешение, като единият от тях е председател на комисията. В Наредба № 32/05.08.1999 г. подробно са визирани всички правомощия на председателя и членовете на комисииите, свързани с реда за извършване на техническия преглед, както и необходимата документация, която следва да бъде представена пред комисията заедно с ППС и проверена от нея, условията при които се извършва техническия преглед и т.н.. Формата, съдържанието и реквизитите на протоколите за извършен технически преглед и на картите за допълнителен преглед, които техническите специалисти съставят и подписват, също детайлно са посочени в приложенията към наредбата. Съгласно разпоредбата на чл.17 от наредбата използваните от техническите специалисти индивидуални печати за заверка на протоколите и контролните талони за периодични прегледи и проверки на техническата изправност на ППС се предоставят от Изпълнителната агенция „Автомобилна администрация“ и се водят от нея на отчет в специален регистър, както и всички протоколи за извършени технически прегледи, а резултатите от тях се регистрират в информационната система на агенцията в реално време.

По така посочения в ЗДВП ред, държавата делегира своите задължения, свързани с осъществяване на контрол на техническото състояние на ППС, на точно определени ФЛ или ЮЛ / посочени в разрешението издадено от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията/, които от своя страна чрез заповед възлагат същата дейност на комисия, съставена от трима технически специалисти, назначени на работа по трудов договор при тях и включени в списък, предварително одобрен от министъра. Техническите специалисти са част от организационната структура на частноправния субект, съгласно установения щат, изпълняват негови основни, съществени задачи и функции, от негово име и за негова сметка, като осъществяват ръководна работа, свързана с контрола на техническото състояние на ППС, възложена им от държавата по силата на закон. Всичко това ги характеризира като длъжностни лица по смисъла на чл. 93, т.1, б. „б“ от НК. Съставяните и

подписвани от тях протоколи за периодичен преглед за техническа изправност на ППС и карти за допълнителен преглед на автобуси/ леки автомобили/ за превоз на пътници, са официални документи по смисъла на чл. 93, т.5 от НК, тъй като се изготвят по установения в Наредба № 32/05.08.1999 г. ред и форма, от длъжностни лица в кръга на възложените им служебни правомощия.

От събраните по делото доказателства категорично е установено, че подсъдимият Д. А. е назначен по трудов договор № 19/01.12.2008 год. на работа в [фирма], [населено място] на длъжност „диагностик на МПС“. Той е включен в комисия за извършване на технически прегледи на МПС, съгласно списъка към разрешение № 929/10.10.2008 год. за провеждане на периодични прегледи за проверка на техническата изправност на ППС, издадено от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията на [фирма], допълнен на 13.08.2009 год. Според длъжностната му характеристика на подс. А. е възложено да организира и ръководи дейността на отдела в съответствие с основните задачи на фирмата, да извършва периодични технически прегледи и профилактика на автомобили, да събира и съхранява техническа документация, да изготвя протокола за работата на комисията за провеждане на годишни технически прегледи и др. Предвид изложените по-горе съображения, подсъдимият е „длъжностно лице“ по смисъла на чл. 93, т.1, б. „б“ от НК и именно в това си качество и в кръга на служебните си задължения / определени както в Наредба № 32/05.08.1999 г., така и в длъжностната му характеристика/, е съставил и подписал инкриминираните официални документи, в които е отразил неверни обстоятелства, с цел документите да бъдат използвани като доказателство за тези обстоятелства, осъществявайки по този начин от обективна и субективна страна състава на чл. 311, ал.1 от НК.

Изводите на въззивния съд в този смисъл са правилни, не е допуснато релевираното от защитата нарушение на материалния закон, поради което обжалваната въззивна присъда следва да бъде оставена в сила.

С оглед на изложеното и на основание чл. 354, ал.1, т.1 от НПК, Върховният касационен съд, I – во наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА въззивна присъда № 183, постановена на 26.08.2016 год. по ВНОХД № 44/ 2016 год., по описа на Окръжен съд – гр. Бургас.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.